روزنامه همدلی
روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
چهارشنبه ۱۶ فروردین ۱۴۰۲ _ ۱۴ رمضان ۱۴۴۴ _ ۵ آوریل ۲۰۲۳- شماره ۲۱۵۰ _ سال هشتم
۸ صفحه _ قیمت ۲۰۰۰ تومان _ ضریب کیفی ۶۱۴
t.me/HamdeliNews newspaper.hamdeli@gmail.com hamdelidaily.ir
صاحب امتیار , مدیر مسئول: ولی‌الله شجاع‌پوریان سردبیر: فضل‌الله یاری
چاپ: صمیم ۴۴۵۳۳۷۲۵ - ۰۲۱ توزیع: نشر گستر امروز ۰۲۱۶۱۹۳۳۰۰۰
تهران- میدان انقلاب - خیابان کارگر شمالی- کوچه مهر- پلاک ۶- طبقه اول- واحد ۳
تلفکس: ۰۲۱۶۶۹۸۱۲۷۵ ۰۲۱۶۶۹۸۱۲۷

یادداشت

نوبت ظهور عقل

محمدعلی نویدی
مدرس دانشگاه

عقل خصایص و ویژگی‌های ذاتی دارد که آن را از سایر نیروهای معرفتی و مدیریتی آدمی ممتاز می‌گرداند. درک و دریافت این امتیازات به درنگ و تأنی و تأمل و ژرف اندیشی محتاج است.

۱-عقل تنها نیروی دهش و بخشش و خلق و خلاقیت و آفرینش و آفرینشگری اثربخش است؛ و به تجربه و برهان می‌دانیم انسان و زندگی آدمی با خلاقیت مداوم و مستمر، بقا و استمرار دارد. عقل خالق مخلوق است که می‌آفریند و می‌سازد و اثر می‌بخشد. و در این صفت بیش از هر مخلوقی تشبه به یزدان پاک دارد. (کتاب عقل اثربخش)

۲- عقل مبدأ و منشأ سروسامان زندگی و تمهید آسایش و آرامش اثربخش آدمیت است. یعنی، بشر جز به عقلانیت و خردمندی راهی برای ایجاد آرامش و آسایش ندارد. سخن از ایجاد و تأسیس است و نه انتزاع و ادعا.

۳- عقل نیروی راستی و درستی است. مگر در کجی و کژی و دروغ و وارونگی، زندگی انسان شکل و محتوا می‌گیرد؟ عقل، جلوگیر از کجی‌ها و ناراستی‌هاست. نوبت ظهور عقل که برسد تولید و تازگی و طراوت و زندگی فرا می‌رسد. وقتی می‌گوییم، نوبت ظهور عقل است، مراد من نجات و رهایی انسان از حکومت، قدرت و اراده حس و وهم، خیال، فریب و ستم و خشم و خشونت است. انسان و جامعه تا وقتی تحت فرمان حس، وهم، خیال صرف است در ساحت صغارت و کودکی بسر می‌برد، گویی به قلمرو و سپهر صغارت پرتاب شده است و یارای نجات ندارد. زیرا، حس و وهم در بدایت امر و آغاز زندگی با حال و خوی بشر، موافق و سازوار است.

بنابراین، برای انسان سخت است از تحت قیمومیت و تقلید کورکورانه و مقبولات و مشهورات، وهمیات، تخیلات، مظنونات و مشبهات، رهایی یابد و به استدلال و برهان تن دهد و با نور ضرورت و یقین خرد، باورهای دیرین و خطاهای جاودان خود را به نقد و نقادی بکشد و به ظهور عقل اقبال نماید و زندگی‌سازی کند. انسان همواره چیز و چیزهایی که بدان ها عادت کرده است را با خود حمل می‌کند و قدرت کندن عادت‌ها بس سخت می‌نماید و زیر بار این عادت و احساس کمر خم می‌کند و گاهی جان می‌دهد. مثلاً، آدمی با خود می‌گوید، اگر به شهر دیگری مهاجرت کنم، چه خواهد شد و ترس و هراس و خیال و توهم به تحکیم عادت کمک می‌کنند و از تغییر پریشان می‌شود.

اما، با خود نمی‌اندیشد، خدای مهربان به او عقل داده است و می‌تواند محاسبه و مداقه نماید و سبک و سنگین کند و تصمیم بگیرد و پوسته عادت و تخیل را بشکند و راه نو پیش گیرد. آدمی، گاهی در تله وهمیات می‌افتد و احساس بیگانگی و اجنبی بودن می‌کند و توان نجات از تله‌ها و کمندهای کمرشکن را از دست می‌دهد. و گاهی در دام نیرنگ و ریا و اغراق مستغرق می‌شود و مستأصل و درمانده. و گاهی گرفتار معاش و معیشت روزمرگی شده و اصل و اصالت خود را به نسیان و فراموشی می‌سپارد.

نوبت ظهور عقل، یعنی اندیشیدن و کوشیدن برای رهایی از این گرفتاری‌ها و کج‌راه‌ها. عقل با استدلال و برهان و یقین و ضرورت ربط دارد و استدلال و با حقیقت و تجربیات و اولیات و متواترات پیوند دارد.

نوبت ظهور عقل، یعنی مغلطه‌ها و مغالطات را فهمیدن و شبه حق و ناراستی را شناختن و راه درست و اثربخش را یافتن و برگزیدن. نوبت ظهور عقل، یعنی به کانون‌های اندیشه ورزی بها دادن و از خردورزی بهره‌مند شدن. نوبت ظهور عقل، یعنی نوبت و وقت تأسیس دانش و زندگی. چهره و رشحه‌ای از عقل و اندیشه در منطق و استدلال و استنتاج رخ می‌نماید و جان و جهان انسان را روشنی می‌بخشد.

حافظه تاریخی

محمدعلیشاه قاجار کجا و چگونه درگذشت؟

مرگ مستبد در تبعید

محمدعلی‌شاه پس از خلع از سلطنت به روسیه تبعید شد و در پی لشکرکشی به ایران همان مقرری ماهانه‌اش نیز قطع شد و سرانجام در ایتالیا درگذشت. محمدعلی‌شاه قاجار جزو منفورترین حاکمان تاریخ ایران است. مظفرالدین شاه هر چه بود یک اقدام تحسین‌برانگیز داشت و آن‌هم امضای فرمان مشروطیت بود؛ اما پسرش محمدعلی‌میرزا جز خسارت و زیان چیزی برای کشور نداشت. مظفرالدین‌شاه اندکی پس از امضای فرمان مشروطیت درگذشت و محمدعلی‌شاه در تاریخ ۲۰آبان سال ۱۲۸۵ به سلطنت رسید. وی پیش از رسیدن به سلطنت در تبریز والی بود و آنجا نمونه یک مستبد بی‌خاصیت شرقی را به نمایش گذاشته بود. از جمله اقدامات وی در دوران ولایتعهدی سر بریدن میرزاآقاخان کرمانی روشنفکر ملی‌گرای مشهور و تعدادی از دوستانش بود که با سبعیت تمام انجام گرفت. سر میرزا و یارانش را بریدند و در آن کاه کردند و به تهران فرستادند. همین امر موجب نگرانی بسیاری از عقلای آن زمان شده بود که نکند شاه جدید علیه مشروطیت قیام کند و دستاوردهای آن را به باد دهد.از همه بیشتر و بهتر محمدعلی فروغی وی را شناخته بود و خطر جنون و دیوانگی وی را گوشزد کرده بود. فروغی در یادداشت‌های خود درباره محمدعلی‌میرزا چنین می‌نویسد: «کم کم صحبت ولیعهد (محمدعلی‌شاه) پیش آمد، مذکور شد و سابق هم شنیده بودم که خیلی شیطنت دارد و بر کار مسلط است. اهل تبریز از او خوف زیاد دارند. خفیه‌نویس بسیار دارد و به اندک ایرادی که به دست می‌آورد مردم را لخت می‌کند... ولیعهد اعتنایی به عوالم علمی و تربیتی ندارد. خدا رحم کند از وقتی که این بدذات فراش‌منش به سلطنت برسد. عجب طائفه رذلی بوده‌اند قاجاریه.»ناصرقلی‌خان مخبرالسلطان هم چنین حکایتی از خودش با سالارالدوله نقل کرد که مفصل است.«حاصل اینکه پسرهای شاه (مظفرالدین‌شاه) خصوصاً شاهزادگان عموماً مردمان پست‌فطرت و فاسدالاخلاق و بی‌عقل و بی‌کله می‌باشند.» نگرانی فروغی و دیگر مشروطه‌خواهان درست بود؛ محمدعلی‌میرزا به مجرد رسیدن به سلطنت دشمنی خود با مشروطه را آشکار کرد. وی نمایندگان مجلس شورای ملی را به مراسم تاجگذاری دعوت نکرد و از امضای قانون حکم سلطنت مشروطه و متمم قانون اساسی خودداری کرد؛ اقدامی که خشم نیروهای مقاومت را در پی داشت و شاه نهایتا مجبور به امضای آن شد. اما دشمنی وی با مشروطه ادامه پیدا کرد و با همکاری روس‌ها به لیاخوف دستور داد مجلس را به توپ ببندد و استبداد صغیر در نتیجه این اقدامات آغاز شد.محمدعلی‌شاه عقده عجیبی نسبت به روشنفکران و مشروطه‌خواهان دگراندیش داشت؛ پس از به توپ بستن مجلس دستور داد جلوی چشمش جهانگیر خان صور اسرافیل و ملک‌المتکلمین را خفه کنند و دستور قتل سید جمال‌الدین واعظ و بسیاری دیگر از استبدادستیزان را نیز صادر کرد. اما مقاومت سراسری مشروطه خواهان نهایتا جواب داد و وی از سلطنت خلع شد و به روسیه تزاری گریخت.در آنجا به عمه‌اش فروغ‌الدوله نامه‌ای نوشت که به خوبی نشانگر روحیات قجری وی بود:«عمه‌جان، مرا سرزنش نکن که به سفارت اجنبی پناهنده شدم. آمدنم از ترس نبود. دیدم این سلطنت دیگر به دردم نمی‌خورد.گیرم با این‌ها صلح کردم یا زورم رسید و همه را کشتم. باز رعیت ایران، این نوکرهای نمک به حرام، مرا دوست نخواهند داشت. تک و تنها با یک مملکت دشمن چه کنم! اگر نیامده بودم به سفارت روس، می‌ریختند و در همان قصر سلطنت‌آباد مرا می‌کشتند و زن و اولادم را اسیر می‌کردند.» تزار کاخی را در ادسا به وی داد و محمدعلی‌شاه تا زمان انقلاب اکتبر روسیه در آن کاخ زندگی می‌کرد. پس از انقلاب به ایتالیا رفت و در ۱۶فروردین سال ۱۳۰۴ در ایتالیا درگذشت. پیکر وی را در کربلا دفن کردند.

قفسه

درباره کتاب «راه کوتاه، سفر طولانی» از مسیح طالبیان

نکند اندوهی سر رسد از پس کوه

فیض شریفی
منتقد و پژوهشگر ادبیات

این کتاب «سیری در ساختار و زیبایی شناسی شعر ژاپن، هایکو، تانکا، هایگاه و هایبون» است. مسیح طالبیان در پانزده فصل این کتاب را سامان بندی کرده است: «تعریف هایکو، مختصات، فرم، موج ایماژیسم، پیوستاری و چفت در هایکو، هنر هایگاه، مبانی تئوریک در ساختار درونی هایکو، هایکو و آیزنشتاین، هایبون، بایدها و نبایدها در هایکو، هایکو، درنگ در هر پدیده ای، هایکو و طبیعت و زیبایی ها، زیبایی شناسی هایکو در گرایش‌های شاعرانه، شعر زنجیره‌ای هایکای، سن ریو...»

این کتاب قطور و ارزشمند در دفتر نخست ۳۵۱صفحه‌ای یک منبع عالی و اصلی برای شناخت هایکو است. بی هیچ تردیدی، نخستین کسانی که هایکو را به ایران شناساندند، شاملو و ع.پاشایی بودند. نخستین‌ها هماره نقصان و عیوبی دارند، بعدها سیروس و نوذری و پگاه احمدی و یاران دیگر از پی هم آمدند و این راه را پی گرفتند. پس از این هم نوذری در کتاب ارزشمند «درباره هایکو» با طالبیان و این نگارنده و چند نفر دیگر گفت و گویی داشتند و فصل بزرگی را طالبیان درباره هایکو پرداختند و پرداختیم ولی این آثار مکفی نبود، طالبیان زبان ژاپنی و زبان هایکو و فلسفه «ذن» را می‌داند و در آن مستغرق شده است. طالبیان می‌نویسد: «هایکو شعری است کوتاه، که به ثبت تجربه شهودی می‌پردازد.» در همین جا با طالبیان کار دارم که اگر هایکو شعر باشد، شعر چیست؟ شعر معمولا به تزئینات صوری آغشته می‌شود ولی هایکو کمتر به شعر نزدیک می‌شود. چون بی‌شیله پیله است و بدون صناعات با آدم حرف می‌زند: باشو می‌گوید: «زیر یک سقف روسپیان هم خوابیده‌اند/گل‌های شبدر و ماه.» تنها عنصری که در این هایکو هست تشخیص است که آن هم آرایه نیست، جان‌بخشی است. در هایکوهای دیگر هم این عنصر یافت می‌نشود. چنین گوید بونچو نوزاوا: «خیلی خیلی جور و واجور عاشقی کرده‌ام.» شاید اگر نمی‌گفتیم این هایکو را فلانی گفته، کسی چند پهلو به آن نگاه نمی‌کرد. با این حال هر کسی می‌تواند هایکو بگوید ولی هر کسی نمی‌تواند شعر بگوید. مثلا طالبیان در بخش سوم فرم را ناظر بر دو وجه می‌داند، فرم بیرونی و فرم درونی، در صورتی که هایکوی «خیلی جور واجور عاشقی کرده‌ام» یک وجه بیرونی بیشتر مشاهده نمی‌شود. ولی آن گونه که طالبیان می‌گوید، هایکوی زیرین: «تصویری مه‌آلوده و بس دوست داشتنی جشنواره ارواح.» نیاز به واشکافی دارد. طالبیان در هایکو سخن از حس‌آمیزی و اغراق و تضاد و ایماژ سخن می‌گوید: «سفیدتر از سنگ های کوه سنگی باد پاییزی.» باشو یک نقد عملی بر هایکو دارد، او کار را تمام کرده است، هر چه بوده آورده و به تقریب چیزی برای دیگران باقی نگذاشته است. هر هایکویی حسآمیزی ندارد. اگر اهل تحقیق و اهل دل می‌خواهند تفاوت هایکو را با سایر فرم‌ها بدانند، لازم است که این کتاب فرهومند را به دقت بخوانند. پشت جلد کتاب، آمده است: «درخت صنوبر کهن سال حقایق گریزان را به تو خواهد آموخت و آن پرنده مرموز حقیقت را آواز خواهد داد.» واقع آن است که هایکو قابل ترجمه است، به همین دلیل در هنگام برگردان خیلی صدمه نمی‌بیند و به همین دلیل ایرانی‌ها به راحتی با هایکو ارتباط برقرار می‌کنند. مطلب دوم این است که هایکوسرایان «ذن» را از کجا می‌آورند وقتی که نمی‌شود و نمی‌توان به فارسی هایکوی ۱۷هجایی گفت؟ «ذن» نیاز به عرفان و مراقبه و مکاشفه بسیار دارد. جای خوشبختی است که عرفان خانقاهی مرید و مرادی و ضد استدلالی و جبرگرا که یک پدیده عقب‌مانده و پسان است در روح و روان شاعران و مردم ایران وجود دارد و مردم به راحتی با هایکو ارتباط برقرار می کنند، هرچند از نگاه این نگارنده، در کاکل هایکو و عرفان غیرخانقاهی چندین و چند رنگین کمان هایی وجود دارد. مطلب آخر بر این قرار است که چرا هایکوسرایان ایرانی چرا هایکوهای سیاسی و اجتماعی نمی گویند؟ چرا از بیم مصائب و مسائل بیرونی زیر عبای هایکو می‌خرند و بیرون نمی آیند؟ «نکند حادثه‌ای سر رسد از پس کوه.»

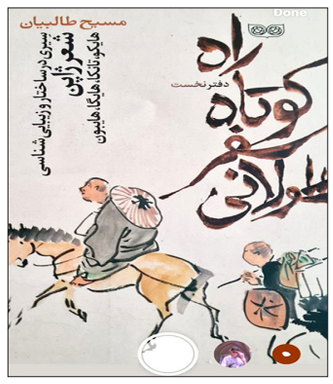

تونل زمان

۵۰سال پیش اولین تماس تلفنی با موبایل در دنیا برقرار شد

«مارتی کوپر» پنجاه سال پیش در روز ۳آوریل ۱۹۷۳ در گوشه‌ای از خیابان ششم در شهر نیویورک ایستاد، روی موبایلی که با گوشی‌های امروزی بسیار متفاوت بود شماره گرفت و با یکی از همکاران رقیب خود در آزمایشگاه‌های بل تماس برقرار کرد تا مفتخرانه بگوید که برای اولین‌بار دارد از یک تلفن شخصی قابل‌حمل استفاده می‌کند.

به گزارش BBC، آقای کوپر که در آن زمان یکی از مهندسان شرکت موتورولا بود، می‌گوید به خاطر می‌آورد که چطور وقتی آن موبایل بزرگ را در دست گرفته بود و داشت با آن تماس می‌گرفت، رهگذران به او خیره شده بودند. کوپر می‌گوید طرف مقابل مکالمه هم جا خورده بود و حرفی برای زدن نداشت.

مهندس سابق موتورولا می‌گوید آزمایشگاه‌های بل تمرکز خود را روی توسعه موبایلی برای خودروها گذاشته بود. او درباره رویکرد اشتباه شرکت رقیب می‌گوید: «می‌توانید تصورش را بکنید؟ ما بیش از صد سال بود که در خانه و ادارات محدود به این سیم‌های مسی شده بودیم و آن‌ها می‌خواستند این محدودیت را به خودروها بیاورند!»

ولی موتورولا با نظر آزمایشگاه‌های بل مخالف بود و رویکرد دیگری را دنبال کرد که امروز حاصل موفقیت آن را می‌بینیم. نکته جالب اینجاست که اصول پایه اولین تماس با موبایل هنوز چندان تغییر نکرده است. گوشی‌های موبایل صدای شما را به سیگنال‌های الکتریکی تبدیل می‌کنند و از طریق ارتباطات رادیویی ارسال می‌شوند. سپس این سیگنال‌های رادیویی به مقصد می‌رسند و به صوت تبدیل می‌شوند تا طرف مقابل بتواند صدای شما را بشنود. نسخه تجاری نمونه اولیه موبایلی که مارتی کوپر در تاریخ ۳آوریل ۱۹۷۳ استفاده کرده بود، درنهایت ۱۱سال بعد تحت عنوان موتورولا Dynatac ۸۰۰۰X عرضه شد. قیمت معادل دستگاه در جهان امروز ۱۱,۷۰۰دلار برآورد می‌شود. اولین موبایل دنیا حتی قابلیت ارسال پیامک نداشت و فقط می‌توانستید با آن ۳۰دقیقه تماس صوتی برقرار کنید. این دستگاه می‌توانست ۱۲ساعت در حالت آماده‌به‌کار باشد، اما شارژ کامل آن ۱۰ساعت طول می‌کشید. به‌علاوه، یک آنتن ۱۵سانتی‌متری روی آن قرار گرفته بود. وزن این گوشی ۷۹۰گرم بود که تقریباً چهار برابر آیفون ۱۴ محسوب می‌شود.

کوپر ۹۴ساله می‌گوید اگرچه پیش‌بینی نمی‌کرد که گوشی‌های موبایل به ابرکامپیوترهای قابل‌حمل امروزی تبدیل شوند، اما به نظر او هنوز جای پیشرفت زیادی برای این محصولات وجود دارد. کوپر باور دارد که هوش مصنوعی می‌تواند بسیاری از کارها ازجمله نصب اپلیکیشن‌ها یا رصد وضعیت سلامتی کاربر را بر عهده بگیرد و بهره‌وری ما را به حداکثر برساند.

یاد

احمد بیرشک، مترجم و ریاضیدان نامی معاصر

استاد احمد بیرشک، در چهارم بهمن ۱۲۸۵ شمسی در تهران زاده شد. پس از آن که مدتی نزد پدر فاضل خود تحصیل کرد، به مدت چهار سال در مشهد مشغول به تحصیل شد و از سال ۱۳۰۰ شمسی در تهران ادامه تحصیل داد. استاد بیرشک در این زمان، زبان فرانسه را به خوبی فراگرفت و به ترجمه کتاب‌های فرانسوی همت گماشت. وی پس از اخذ لیسانس ریاضیات، به مدت ۱۹سال در رشته معماری به تدریس روی آورد و سمت‌های متعددی از قبیل معاونت وزارت آموزش و پرورش و بانی و معلم گروه فرهنگی هدف را بر عهده داشت. استاد بیرشک به شایستگی، لقب پدر ریاضیات ایران را داشت و علاوه بر تقدیری که وزارت علوم از وی به عمل آورد، در واپسین ماه‌های عمرش، جزو مفاخر فرهنگی و چهره‌های ماندگار، از سوی سازمان صداوسیما معرفی شد. یکی از کارهای ارزنده و ماندنی استاد بیرشک، تدوین زندگینامه علمی دانشوران و نیز گاهنامه تطبیقی سه هزار ساله است که تواریخ شمسی، قمری و میلادی را با هم تطبیق کرده است. ایشان همچنین در زمینه داستان، تاریخ و زندگینامه، ریاضیات و هندسه و موضوعات دیگر دارای بیش از ۶۰اثر است که هندسه مسطّحه، فلسفه، ریاضی، علم قدیم و تمدن جدید و مجموعه خِرَد از آن جمله‌اند. استاد بیرشک سرانجام پس از عمری تحقیق و پژوهش در اواسط فروردین ۱۳۸۱ش در ۹۶سالگی درگذشت و جامعه علمی کشور را به سوگ نشاند.

دریچه

جزئیات سعدی

چندان که از زهر و مکر و غدر و فدایی و شبیخون بر حذر است، از درون خستگان و دل‌شکستگان و دعای مظلومان و نالهٔ مجروحان بر حذر باشد. سلطان غزنین گفتی من از نیزهٔ مردان چنان نمی‌ترسم که از دوک زنان، یعنی سوز سینه ایشان.

مجازستان

- مامان از یه مغازه‌ای تو رامسر آب انار گرفت، یهکم خورد گفت عه این که آب انار نیست آب زرشکه. فروشنده چی بگه خوبه؟ «آب زرشک که بهتره»:))))(Saba Ghaffarian)
- یه بارم عید دیدنی رفته بودیم خونه فامیل. موقع عیدی دادن بابام طرفو انداخت تو اتاق‌خواب درو هم به روش قفل کرد که نتونه عیدی بده. یهکم تعارفی هستیم خانوادگی. (سینونیم)
- داشتم تو بازار می‌چرخیدم یهو یه دستفروش اومد جلو گفت قرص خودکشی بدون عوارض داریم... خیلی دوس داشتم می‌فهمیدم منظورش چه عوارضیه.(فآطمه)
- مکالمه من و خانمم

-سلام عزیزم برای افطار کشک بادمجون دوست داری؟

-آره خیلی خوبه.

-پس لطفاً تو مسیر یه کیلو بگیر و بیار!! فقط نون سنگک یادت نره!!! (عکاس شب)

فناوری

چرا «آرتمیس۲» نمی‌تواند روی ماه فرود بیاید؟

ناسا در حال برنامه‌ریزی ماموریت «آرتمیس۲» برای سال ۲۰۲۴ است اما این ماموریت فقط به مدار ماه فرستاده خواهد شد و روی ماه فرود نخواهد آمد. ماموریت «آرتمیس۲» نخستین ماموریتی است که در آن، ناسا پس از ۵۰سال انسان را به ماه می‌فرستد و از آن زمان تاکنون چیزهای زیادی تغییر کرده‌اند. آرتمیس۲ که ناسا قصد دارد آن را در نوامبر ۲۰۲۴ پرتاب کند، یک خدمه چهار نفره را به یک پرواز آزمایشی می‌فرستد که آنها را یک بار به اطراف ماه می‌برد و برمی‌گرداند. این آژانس فضایی پیشتر نیز فضانوردان بسیاری را در طول برنامه «آپولو»روی ماه قرار داده است. پس چرا آرتمیس۲ به دور ماه نمی‌چرخد یا روی سطح ماه فرود نمی‌آید؟

پاسخ این است که ناسا در حال آزمایش طیف گسترده‌ای از فناوری‌ها، سیستم‌ها و روش‌های جدید در جریان ماموریت آرتمیس۲ است. این کار در مورد ماموریت «آرتمیس۱» نیز انجام گرفت که در نوامبر گذشته بدون سرنشین به مدار ماه پرتاب شد. بسیاری از این فناوری‌ها و سیستم‌ها هرگز در یک محیط واقعی پرواز فضایی آزمایش نشده‌اند و ناسا باید داده‌هایی را جمع‌آوری کند تا از برنامه‌های آینده ماه به مریخ خود که تحت برنامه آرتمیس پیش‌بینی شده‌اند، آگاه شود. بنابراین این آژانس فضایی، پرواز بر فراز ماه را بهترین و ایمن‌ترین گزینه برای نخستین پرواز سرنشین‌دار آرتمیس می‌داند. به طور کلی، آرتمیس۲ شبیه به آرتمیس۱ خواهد بود زیرا این یک سفر دیگر برای موشک «سامانه پرتاب فضایی» و کپسول «اوریون» است. با این تفاوت که پرواز آرتمیس۲ همراه با سرنشینان خود، به آزمایش سیستم‌های انسان‌محور اوریون مانند پشتیبانی حیات، ارتباطات و کنترل پرواز کمک می‌کند.

«مایک سارافین» مدیر ماموریت آرتمیس گفت: مشخصات منحصربه‌فرد ماموریت آرتمیس۲ براساس آزمایش پرواز بدون سرنشین آرتمیس۱ ساخته می‌شوند و طیف گسترده‌ای از قابلیت‌های سامانه پرتاب فضایی و اوریون را نشان می‌دهند که در مأموریت‌های فضایی مورد نیاز هستند. این ماموریت ثابت می‌کند که سیستم‌های مهم پشتیبانی حیات اوریون، آماده پشتیبانی از فضانوردان ما در ماموریت‌های طولانی‌تر هستند و به سرنشینان امکان می‌دهند تا عملیات ضروری برای موفقیت «آرتمیس۳» را تمرین کنند.سطوح تشعشعات در فضای اطراف ماه، بسیار شدیدتر از تشعشعاتی است که در مدار پایین زمین و محل قرار گرفتن «ایستگاه فضایی بین‌المللی» یافت می‌شوند. بنابراین، ناسا باید داده‌هایی را در مورد توانایی اوریون برای ایمن و سالم نگه داشتن فضانوردان در طول ماموریت جمع‌آوری کند.

آرتمیس۲ علاوه بر بررسی سیستم‌های پشتیبانی از حیات، برای آزمایش این موضوع استفاده خواهد شد که اوریون چقدر می‌تواند در فضای تحت کنترل انسان مانور دهد. هنگامی که اوریون تقریبا ۲۴ساعت پس از پرتاب به مدار مرتفع زمین برسد، از «مرحله پیشرانه برودتی موقت»که مرحله دوم سامانه پرتاب فضایی است، جدا خواهد شد.هنگامی که اوریون از ICPS جدا شود، خدمه از کنترل‌ها و دوربین‌های داخلی استفاده خواهند کرد تا خود را با تقویت‌کننده مرحله دوم سازگار کنند و کیفیت کپسول و سیستم‌های مربوطه را مورد بررسی قرار دهند.پس از این فرآیند، اوریون از ماژول «ESM» ساخته شده توسط شرکت «ایرباس» برای اجرای آنچه که «ورود به مدار انتقال ماه» نامیده می‌شود، استفاده خواهد کرد که آن را در مسیری به سمت ماه قرار می‌دهد. سپس، اوریون و خدمه آن حدود ۱۰۳۰۰کیلومتر در اطراف ماه خواهند چرخید و سفری چهار روزه به زمین را آغاز خواهند کرد.این ماموریت حتی بدون برخورد به سطح ماه یا چرخش به دور ماه نیز داده‌های مورد نیاز ناسا و شرکای بین‌المللی آن را تولید خواهد کرد تا اگر همه چیز طبق برنامه پیش برود، فقط یک سال بعد انسان را روی ماه فرود بیاورد.ناسا قصد دارد ماموریت آرتمیس۳ که قرار است فضانوردان را در نزدیکی قطب جنوبی ماه فرود بیاورد، در سال ۲۰۲۵ پرتاب کند اما باید توجه داشت که این تاریخ تعیین‌شده اولیه است.